

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla az dr. Haynal Géza ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bitá Judit ügyvéd által képviselt alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2006. szeptember 5. napján kelt 6.G.41.765/2005/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A Fővárosi Ítéltábla megállapítja, hogy az alperes 33.575 (Harmincháromezer-öttszázhetvenöt) forint jogorvoslati illeték visszatérítését kérheti a Magyar Államtól.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az alperes felé fuvardíjszámlákat állított ki;

2002. december 8-i fizetési határidővel sorszámon 403.200 forintról,
2003. május 16-i fizetési határidővel sorszámon 1.992.815 forintról,
2003. június 5-i fizetési határidővel sorszámon 264.472 forintról,
.... sorszámon 831.246 forintról, sorszámon 530.995 forintról,
2003. június 20-i fizetési határidővel számon 196.432 forintról,

2003. július 17-i fizetési határidővel sorszámon 613.850 forintról,
2003. augusztus 23-i fizetési határidővel sorszámon 35.000 forintról.

A felperes 2003. szeptember 26-án kelt levelében - hivatkozva a fenti számlák kifizetésének elmaradására - mindösszesen 4.868.817 forint 8 napon belüli kifizetésére szólította fel az alperest azzal, hogy annak elmaradása esetén felszámolási eljárást kezdeményez vele szemben.

Az alperes - ... jogi képviselőn keresztül - 2003. október 3-án kelt válaszlevelében - többek között - közölte, hogy a levele 4. számú mellékletében szereplő számlák összegére követelése áll fenn, az 544.256 forint különbözetet pedig a felperesnek megfizeti, amennyiben jegyzőkönyvben rögzítik és rendezik a jogviszony tartalmát, a tartozások összevezetését.

A felperes ...-én felszámolási eljárás alá került, melynek közzététele a ...-i Céglönlönyben történt meg.

Az alperes 2004. szeptember 14-én mindösszesen 4.323.761 forint követelésre hitelezői igényt jelentett be, melyben megjelölte az egyes számlaköveteléseit. A hitelezői igényt a felszámoló nem ismerte el, annak nyilvántartásba vételére nem került sor.

2004. szeptember 15-én megállapodás-tervezet készült a felperesi és az alperesi követelés összevezetésére, a tervezet aláírására a peres felek részéről nem történt meg.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő; 4.868.817 forint számlatartozás és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, az eljárás az alperes ellentmondása folytán - melyben beszámítási kifogást terjesztett elő - perré alakult.

A felperes a keresetében 4.868.817 forint fuvardíjtartozás, annak 2004. május 30. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata - mely a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat (12,5 %) 7 %-kal növelt összege - és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva arra, hogy a követelésének sem jogalapját, sem összecszerűségét az alperes vitássá nem tette. Beszámítási kifogása alaptalan; egyfelől a Csődtörvény 36. § (1) bekezdése szerint a felszámolási eljárás alatt álló céggel szemben csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismert és nyilvántartásba vett, erre azonban a felszámoló részéről nem került sor, és ezen elutasító állásponttal szemben az alperes kifogással nem élt. Másfelől az alperesi ellenkövetelés tekintetében a felperes elismerő nyilatkozatot nem tett, az elismerés tárgyában közöttük megállapodás nem jött létre és levelezés sem volt. Emellett az alperesi ellenkövetelés összecszerűségében nem éri el a felperesi követelést, a különbözet 544.256 forint.

Az alperes érdemi ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a felperessel jól működő üzleti együttműködés alapján az alperes által kiközvetített ügyfeleknek közösen végeztek vámkezelési, raktározási, biztosítási és fuvarozási tevékenységet, ezen belül a fuvarozási tevékenységet a felperes végezte, és a kibocsátott számlák alapján ezért az alperesnek üzleti jutalékot fizetett. Ezen együttműködés során keletkezett az alperes, felperes felé fennálló fuvardíj tartozása, mellyel szemben 4.323.761 forint jutalékigényre beszámítási kifogását fenntartotta. Álláspontja szerint a felperes Csődtörvény 36. § (1) bekezdésére történő hivatkozása alaptalan, mivel az a felszámolási eljárásra irányadó, jelen eljárás azonban polgári peres eljárás. A beszámításra levelezést folytató jogi képviselője, ... tanúkénti meghallgatását indítványozta a peres felek közötti egyeztetésre vonatkozóan.

Az elsőfokú bíróság 2006. szeptember 5. napján kelt 6.G.41.765/2005/9. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 4.868.817 forint tőkét, annak 2004. május 30-ától 2004. december 31-ig az éves költségvetési törvény szerinti kamatot, 2005. január 1-jétől a kifizetés napjáig a minden naptári félév teljes idején az érintett félév előtti utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékét, és 262.972 forint perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 292.100 forint feljegyzett kereseti illetéket. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 488. § (1) bekezdése szerinti fuvarozási szerződés jött létre: kisebb részben belföldi, nagyobb részben nemzetközi fuvarra, melynek alapján a felperes a küldeményt a rendeltetési helyre továbbítani és a címzettnek kiszolgáltatni, az alperes pedig fuvardíjat tartozott megfizetni. Figyelemmel arra, hogy a küldeményt az országhatáron túlra kellett továbbítani, a Ptk. 506. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó, az 1971. évi 3. tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Egyezmény (CMR). A felperes fuvardíj-követelését az alperes nem vitatta, azzal szemben részben beszámítással élt. A lefolytatott tanúbizonyítás alapján megállapította, hogy a peres felek között a felperes felszámolása előtt nem jött létre megállapodás arra vonatkozóan, hogy az alperes jogosult beszámítani a felperes perrel érvényesített követelésébe saját követelését, tehát nem erősítette meg, hogy a beszámítás erejéig kötelezettsége a Ptk. 296. § (2) bekezdése szerint megszűnt volna. ... tanúkénti meghallgatását az elsőfokú bíróság szükségtelennek találta, mivel az általa írott, 2003. október 3-i levél tartalmából világosan kitűnik az az egyéb adatokkal is alátámasztott tény, hogy a tárgyalásokon nem jött létre a felek között megállapodás, így az alperes részéről beszámításra sem került sor a felperesi felszámolás elrendelése előtt. Mivel a felperes nem vitásan felszámolás alatt áll, a beszámításra az 1991. évi XLIX. tv. 36. § (1) bekezdése az irányadó, azaz csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, és amelynek tekintetében a felszámolás kezdő időpontját - vagy, ha a követelés később keletkezett, a keletkezését - követően nem került sor engedményezésre. Mivel a perben nem vitásan a felszámoló az alperes követelését nyilvántartásba nem vette, az jelen perben beszámítás útján nem érvényesíthető, és ez a beszámítási kifogás elutasítására adott alapot. Téves ugyanis az alperes azon álláspontja, hogy a Cstv. rendelkezése nem irányadó. Mindezt az alperest a felperes kereseti kérelme

szerint marasztalta, a késedelmi kamatról a Ptk. 301. §-a és 301/A. §-a alapján határozva.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, beszámítási kifogásának történő helyt adással a kereset elutasítást kérte akként, hogy a felperes követelése 4.323.761 forint tőke és járulécai összegével csökkenjen, másodlagosan e körben a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, utóbbit ... tanúként meghallgatásának szükségességére figyelemmel. Arra hivatkozott, hogy a Cstv. 36. § (1) bekezdése a felszámolási eljárás során történő beszámítás lehetőségét szabályozza, jelen perre azonban a Cstv. 38. § (3) bekezdése az irányadó, amely szerint a hitelező a gazdálkodó szervezet által indított perben a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt. Erre figyelemmel az alperes jelen perben érvényesíthette beszámítási kifogását a felperes követelésével szemben.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, hivatkozva arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során beszámítási igénye jogalapját és összegszerűségét felhívás ellenére nem bizonyította, így az elsőfokú bíróság a felperesi kereseti kérelem tekintetében megalapozott döntést hozott.

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét beszámítási kifogása elutasítása okán sérelmezte, így a követelésével nem érintett, marasztalására vonatkozó ítéleti rendelkezés fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett, a Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a beszámítási kifogás elutasításának megalapozottságát vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a tényállást szükség szerint feltárta, és abból érdemben helytálló jogi következtetésre jutott, döntésének jogi indokolását a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben is foglaltakra figyelemmel az alábbiak szerint módosítja.

A felperes kereseti kérelmében fuvardíj megfizetésére támasztott igényt, mellyel szemben az alperes a felperes felé fennálló jutalék követelését kívánta érvényesíteni.

A Ptk. 296. § (1) bekezdése szerint a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja. A Ptk. 296. § (2) bekezdés szerint a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

A fenti jogszabályi rendelkezésnek megfelelő követelések megszűnésére vezető beszámításra peren kívül és perben egyaránt lehetőség van; peren kívül a

beszámításra vonatkozó jognyilatkozat Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti hatályos közlésével, a perben pedig a beszámítási kifogás előterjesztésével. A beszámítás közlése - függetlenül attól, hogy peren kívül vagy perben történik - nemcsak követelés megszűnésre vezet, hanem az általa érintett összegű tartozás elismerését is jelenti.

Az elsőfokú eljárás irataiból kitűnően az alperes a fizetési meghagyás ellen előterjesztett ellentmondásban jutalékkövetelése érvényesítésére beszámítási kifogást terjesztett elő, melyet - ekörbeni eltérő nyilatkozat hiányában - a perre alakult eljárásban változatlanul fenntartott.

Az alperes a beszámítási kifogásban a kölcsönös követelésekről folyó tárgyalásokra utalás mellett konkrétan nem hivatkozott arra, hogy a perindítást megelőzően a felperes követelésébe saját követelését - akár a felszámolás elrendelése előtt, akár azt követően - egyoldalú, hatályosult jognyilatkozatával beszámította, mely a felperesi követelés megszűnésére vezetett, így az elsőfokú bíróság szükségtelenül vizsgálta egyfelől a Ptk. 296. §-ában foglalt, másfelől az 1997. évi XXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 36. §-ában foglalt törvényi feltételek teljesülését.

Tekintve, hogy az alperes a felszámolás alatt álló felperes részéről indított perben a kereseti követeléssel szemben beszámítási kifogásként terjesztette elő saját követelését, a beszámítási kifogás érvényesíthetőségére a Cstv. 38. § (3) bekezdésében foglaltak irányadóak.

A Cstv. 38. § (3) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt.

Ezen törvényi szabályozásból következően tehát megengedett a gazdálkodó szervezet által indított perekben beszámítási kifogás előterjesztése, ennek azonban három konjunktív feltétele van; a beszámítás jogával csak az élhet, aki a felszámolási eljárásban hitelezőnek minősül, a követelésnek a felszámolás kezdő időpontjában fennállónak kell lenni és a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt, tehát nem történt engedményezés a kezdő időpontot követően.

A Cstv. 33. § (1) bekezdés c) pontja szerint a felszámolás kezdő időpontja után hitelező mindenki, akinek az adóssal szemben pénz vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van, és azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

A fentiek figyelembevételével az alperes nem minősül hitelezőnek, figyelemmel arra, hogy a per nem vitás adatai szerint a 2004. szeptember 14-i hitelezői

igénybejelentése alapján követelése nyilvántartásba vételére nem került sor, a jogorvoslati eljárás során 4/F/1 sorszám alatt csatolt felperesi levélből kitűnően a felperes felszámolóbiztosa közölte, hogy a hitelezői igénybejelentést nem áll módjában elfogadni.

Figyelemmel arra, hogy az alperes nem hitelező, a Cstv. 38. § (3) bekezdésében foglalt további törvényi feltételek teljesülése érdektelen, az alperes nem jogosult követelését beszámítási kifogásként érvényesíteni, így annak jogalapja és összecszerűsége érdemi vizsgálatára a perben nincs mód.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló döntését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fenti indokolásbeli módosítással - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogorvoslati perkölsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltak figyelembevételével megállapított jogi képviseleti munkadíjból áll.

A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az alperes - a fellebbezésben vitatott 4.323.761 forintos pertárgyértékre figyelemmel - az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdésében előírt illetékfizetési kötelezettségét 33.575 forint többlettel teljesítette, ezért a fenti törvény 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján ezen összegre illeték-visszatérítési jogosultságát állapította meg.

Budapest, 2007. február 27.

. Bánki Horváth Mária s. k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró